

Raadsvoorstel voor behandeling in oordeelvormende/besluitvormende vergadering

Datum vergadering	: in te vullen door griffie	Zaaknummer: 449268
Onderwerp	: Opgave Spreidingswet	
Agendapunt	: in te vullen door griffie	
Portefeuillehouder	: Karin Bijl	
Afdeling	: Beleid Sociaal Domein	
Telefoonnummer	: 14 0318	
E-mailadres	: info@ede.nl	
Vastgesteld door het college	: 28 mei 2024	

1. Kennis te nemen van de invulling van de indicatieve opgave Spreidingswet van 721 op te vangen asielzoekers, inclusief 61 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers)
2. Geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken op de voorgestelde uitgangspunten van het college voor de invulling van de opgave opvang asielzoekers:
 - a. Draagvlak met omwonenden en maatschappelijke organisaties in omgeving van locatie.
 - b. Kleinschalige opvang: locaties geschikt voor 150 - 250 asielzoekers.
 - c. Duurzaam: nieuwbouw of transformatielocatie voor een langere periode beschikbaar.
 - d. Gecombineerde woonvorm, waarin verschillende groepen woningzoekenden gehuisvest worden.
 - e. Solidariteit als Ede-stad met de dorpen, door toekomstige locaties in Ede-stad te ontwikkelen.

Toelichting

1. Aanleiding

Vanaf 1 februari 2024 is de Spreidingswet (*Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*) van kracht. Hieraan is voor elke provincie een indicatieve opgave gekoppeld van het aantal op te vangen asielzoekers. Deze is vervolgens verdeeld over de gemeenten in een provincie. Voor Ede is deze opgave vastgesteld op 721 opvangplekken, inclusief 61 amv'ers.

Op donderdag 16 mei is het hoofdlijnenakkoord 2024- 2028 gepubliceerd, waarin het voornemen kenbaar is gemaakt dat de Spreidingswet wordt ingetrokken. Hierop heeft de PRT Gelderland een woordvoeringslijn afgegeven, waarin zij dit voorgenomen besluit betreurt. Er is al jaren sprake van een tekort aan opvangplaatsen. De Spreidingswet draagt bij aan een stabiel, duurzaam en evenwichtig opvanglandschap., waarbij locaties evenredig zijn verdeeld over provincies en gemeenten. De PRT Gelderland blijft daarom voorlopig handelen in de geest van de Spreidingswet en richt zich op realisatie van de opvangopgave op de korte als op de lange termijn.

2. Inleiding

Indicatieve opgave Ede

De opgave van Ede bedraagt met 721 opvangplekken bijna de helft (44,7%) van de sub regionale opgave van de regio FoodValley en 6,1% van de gehele totale provinciale opgave. Ede kent op dit moment 311 opvangplekken, verdeelt over 2 locaties.

Het college wil de raad meenemen en betrekken bij invulling indicatieve opgave

In lijn met eerder gestarte opvanglocaties voor vluchtelingen en asielzoekers, hecht het college eraan de raad te betrekken bij de invulling van de voorliggende opgave vanuit de Spreidingswet. Het college heeft een aantal uitgangspunten geformuleerd en legt deze voor aan de raad.

3. Achtergrond(en)

Spreidingswet

Doel van de Spreidingswet is te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten. De Spreidingswet kent 3 fasen:

1. Capaciteitsraming, provinciale opgave en inbreng opvangplekken door gemeenten (fase 1 februari t/m oktober 2024)

De landelijke opgave voor het aantal opvangplekken is bij de vaststelling van de Spreidingswet berekend op 96.000 plekken. Deze zijn over twaalf provinciale opgaven verdeeld op basis van een verdeelsleutel naar inwoneraantal en de sociaaleconomische score per gemeente. De duurzame opvangplekken of de plekken die binnen 12 maanden beschikbaar komen worden op de opgave in mindering gebracht.

Gemeenten gaan aan de Provinciale Regietafel (PRT) onder leiding van de Commissaris van de Koning met elkaar in gesprek over verdeling van alle opvangplekken.

2. Verdeelbesluit: verdeling opvangplekken over gemeenten en provincie (fase 2: november/december 2024)

Komen gemeenten zelf tot een verdeling van de provinciale opgave en is deze uitvoerbaar dan legt de staatssecretaris deze vast in een verdeelbesluit. Zo niet, dan maakt de staatssecretaris zelf een verdeelbesluit en wijst gemeenten aan om verplicht asielzoekers op te vangen.

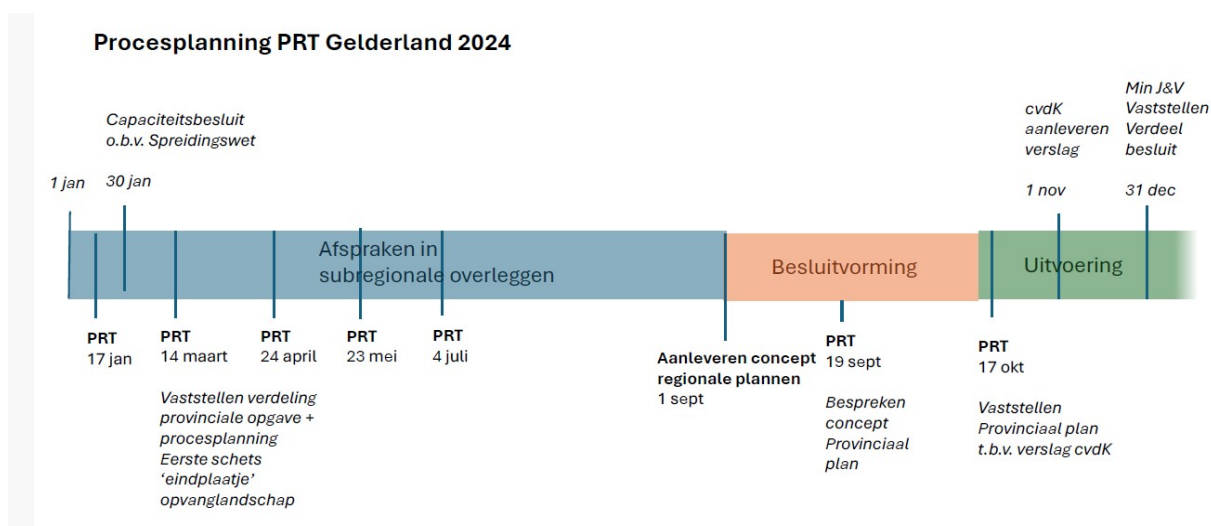
3. Realisatie nieuwe opvangplekken (fase 3: januari t/m juli 2025)

Gemeenten stellen de opvangplekken beschikbaar.

Procesplanning Provinciale Regie Tafel (PRT) Gelderland 2024

Gemeenten bespreken aan de PRT hoe zij gezamenlijk de opgave gaan invullen. Via de subregio's beslissen zij onderling welke gemeente opvang levert en voor hoeveel plekken. In onderstaand schema is het tijdsplan opgenomen. Dit tijdsplan sluit aan bij de 3 fasen van de Spreidingswet, zoals hierboven beschreven.

Van de gemeente Ede wordt verwacht dat zij de raad voor de zomer informeert. Het college van Ede kiest ervoor om dit te doen in een raadsinformatiebijeenkomst. Er volgt nog een informatiebrief vanuit de PRT voor de raad.

Bijdrage(n) aan beleidsdoelen

Realisatie asielopvang op basis van medebewindswet

Het college van B&W is binnen de Spreidingswet primair verantwoordelijk voor het realiseren van de opgave, het ter beschikking stellen van locaties/accommodaties en de verlening van de noodzakelijke gemeentelijke vergunningen. De gemeenteraad zorgt voor eventuele aanpassing en besluitvorming van het omgevingsplan.

Initiatiefvoorstel 'Permanente opvanglocatie asielzoekers'

De raad heeft met een meerderheid van stemmen een initiatiefvoorstel aangenomen op 1 juni en 15 juni 2023. De gemeenteraad wil met dit voorstel een verkenning starten naar een permanente AZC-locatie voor statushouders en kansrijke asielzoekers. Dit omdat het huidige AZC Deelen in gebruik is genomen voor een periode van 5 jaar (maart 2028). Voor een permanente, duurzame locatie vindt de raad het volgende belangrijk:

- een locatie dichterbij de Edese samenleving,
- gevestigd in nieuwbouwwijk of transformatielocatie,
- kleinschalige opvang (1 locatie voor 250 personen of 2 locaties voor resp. 150 en 250 personen),
- gecombineerde woonvorm: geschikt voor meerdere doelgroepen,
- aansluiting bij de samenleving: ruimte om mee te doen, samen leven in Ede.

De raad wil in deze verkenning betrokken worden bij potentiële locaties en bij het inburgeringsprogramma.

Onderbouwing beleidskeuze

Uitvoering draagt bij aan opvang van asielzoekers in Nederland, zoals aan gemeenten wordt gevraagd vanuit de Spreidingswet.

In het bestuursakkoord 2022- 2026 is opgenomen: "Onze gemeente levert een bijdrage aan de opvang van vluchtelingen. Zowel in de vorm van noodopvang als reguliere opvang. Ook in de toekomst staan we open om noodopvang te bieden. Wanneer het rijk onze gemeente gericht benadert voor uitbreiding van de reguliere opvang, maken we een afweging op basis van urgentie, geschikte locatie en mate waarin deze zich verhoudt tot inzet van omliggende gemeenten". Het college vindt het van belang dat alle regiogemeenten hun verantwoordelijkheid nemen voor opvang en benadrukt de inzet daarop via de subregionale Provinciale Regie Tafel. Dit in aansluiting op de brieven van de Commissaris van de Koning.

Voorgestelde beleidskeuze/ argumenten

Het college heeft kennisgenomen van de Spreidingswet en stelt vast invulling te geven aan de daarbij behorende indicatieve opgave van 721 asielzoekers in de gemeente Ede.

Het college wil verkennen waar 1 of 2 duurzame opvanglocaties voor asielzoekers in de gemeente Ede kunnen worden gevestigd. Gezien de doorlooptijd van verkenning naar locaties, besluitvorming en uiteindelijke realisatie, wordt er tegelijkertijd ook gezocht naar tussentijdse opvanglocaties om aan de indicatieve opgave te kunnen voldoen. Daarbij staat de haalbaarheid voorop en wordt gekozen voor een gefaseerde realisatie. Overeenkomsten voor deze tussentijdse locaties worden voor een kortdurende periode aangegaan. De duur is afhankelijk van het aanbod in de markt.

De volgende uitgangspunten zijn door het college genoemd voor toekomstige locaties voor langdurige opvang asielzoekers:

- Draagvlak met omwonenden en maatschappelijke organisaties in de omgeving van locatie, waardoor verschillende groepen inwoners goed met elkaar samenleven.
- Kleinschalige opvang: locaties geschikt voor 150 - 250 asielzoekers.
- Duurzaam: nieuwbouw of transformatielocatie voor een langere periode beschikbaar.
- Zorg voor solidariteit als Ede-stad met de dorpen, door toekomstige locaties in Ede te ontwikkelen.
- Wens voor gecombineerde woonvorm, zodat verschillende groepen woningzoekenden gehuisvest worden.

De uitgangspunten geven richting aan de te vinden en te ontwikkelen locaties. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van de huidige asielopvanglocaties binnen de gemeente Ede. Gezien de omvang van de opgave en het (beperkte) aanbod van potentiële locaties, zijn de uitgangspunten niet leidend.

Kanttekeningen bij voorgestelde beleidskeuze

Voor de uitvoeringsfase worden de volgende kanttekeningen gemaakt: het opvangen van 400 extra asielzoekers geeft extra druk op onderwijs en de tweedelijns medische zorg. Het doet een extra beroep op bestaande sociale voorzieningen in de gemeente Ede. De verdere uitwerking volgt in de ambtelijke opdracht vanuit het college.

Alternatieve beleidskeuzes

Het college hecht aan betrouwbaarheid in zijn handelen. Door nieuwe landelijke, politieke ontwikkelingen, kan het zijn dat college eerder gemaakte keuzes, moet heroverwegen vanuit een nieuw ontstaan perspectief.

Risico's

Het college is afhankelijk van beschikbaarheid in de markt van passende locaties en daarmee de tijd die nodig is om de opgave (deels) te realiseren. Het kan zijn dat door de urgentie in de landelijke opvang asielzoekers en/of een aanwijsbesluit van de staatssecretaris er tijdelijke opvanglocaties worden aangewezen in de gemeente Ede. Hier heeft gemeente geen invloed op. Ook kan de indicatieve opgave naar boven worden bijgesteld, kijkend naar de verwachte Meerjaren Productieprognose (MPP) van het Rijk. De MPP heeft betrekking op de verwachte instroom op de hele keten van asielzoekers en vluchtelingen.

Kosten, baten en dekking

Aan dit voorstel zijn geen financiële gevolgen verbonden.

Inwonerparticipatie

In deze fase is dit nog niet relevant. Voor de uitvoering van de indicatieve opgave is inwonersparticipatie onderdeel van de uitvoering.

Communicatie

In deze fase is dit nog niet relevant. Voor de uitvoering van de indicatieve opgave is communicatie met de verschillende stakeholders onderdeel van de uitvoering.

Vervolgtraject gemeenteraad

De volgende afstemmomenten zijn met de raad gepland om invulling te geven aan een breed overleg over de invulling van de indicatieve opgave Spreidingswet.

1. Informatieve sessie (23 mei 2024)

- Kennisdeling inhoud Spreidingswet
- Indicatieve opgave Ede
- Rol PRT
- Uitgangspunten college invulling indicatieve opgave

2. Oordeelsvormende raadsvergadering (4 juli 2024 voorlopig)

- Aan de hand van dit collegevoorstel wordt bij de raad de denkrichting en de uitgangspunten getoetst.

3. Besluitvormende raadsvergadering (11 juli 2024 voorlopig)

- Met als doel het ophalen van inhoud voor de uitvoering van de opdracht.

Na de zomer wordt de raad per kwartaal geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de opdracht.

Elke concrete locatie wordt voorgelegd aan de raad (wensen en bedenkingen) en voor toestemming op eventuele aanpassingen van het Omgevingsplan.

Burgemeester en wethouders van Ede,

René Groen
secretaris

René Verhulst
burgemeester